

Rekomendacja Zespołu ds. Szczepień Ochronnych dla Ministra Zdrowia dotycząca podawania drugiej dawki przypominającej szczepionki przeciw COVID-19 pracownikom ochrony zdrowia

Data rekomendacji 10.08.2022¹

Zespół ds. Szczepień Ochronnych stoi na stanowisku, że schemat szczepienia przeciw COVID-19 uwzględniający podanie **drugiej dawki przypominającej** powinien obejmować **pracowników wykonujących czynności zawodowe w placówkach ochrony zdrowia oraz studentów kierunków medycznych**, którzy otrzymali pełny zalecany schemat szczepienia podstawowego oraz dawkę przypominającą szczepionki przeciw COVID-19. Druga dawka przypominająca powinna być podana **co najmniej 4 miesiące** od podania pierwszej dawki przypominającej.

Zespół podkreśla, że zalecenie podania drugiej dawki szczepionki przeciw COVID-19 powinno dotyczyć **priorytetowo personelu medycznego mającego bezpośredni kontakt z pacjentami i narażonego na zakażenie wirusem SARS-CoV-2**.

Stanowisko Zespołu na temat podania drugiej dawki przypominającej personelowi ochrony zdrowia jest oparte na stanowisku Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) oraz Europejskiej Agencji Leków (European Medicines Agency, EMA)² z dnia 11 lipca 2022 r., w sprawie rozszerzenia wskazań do podania drugiej dawki przypominającej szczepienia przeciw COVID-19 dostępnymi szczepionkami mRNA. W ostatnim czasie w krajach UE liczba zgłaszanych infekcji COVID-19 utrzymuje się na wysokim poziomie, obserwujemy również wzrost zgłaszanych przypadków COVID-19 wywołanych nowymi subwariantami Omikron oraz wzrost hospitalizacji, w tym na oddziałach intensywnej opieki medycznej (OIOM)³.

Pracownicy ochrony zdrowia są grupą zwiększonego ryzyka zakażenia SARS-CoV-2 i zachorowania na COVID-19, choroby której można skutecznie zapobiegać dostępnymi bezpiecznymi i skutecznymi szczepionkami. Stanowiąc szczególną grupę docelową szczepień przeciw COVID-19, zostali objęci szczepieniami w pierwszym etapie programu szczepień przeciw COVID-19 jako grupa priorytetowa.

Programowi szczepień przeciw COVID-19 pracowników ochrony zdrowia przyświeca realizacja trzech głównych celów: (1) indywidualnej ochrony osób zaszczepionych, (2) ochrony pacjentów przez zmniejszenie ryzyka przeniesienia zakażenia od pracowników (3) zmniejszenia ryzyka pojawienia się ognisk epidemicznych zachorowań w placówkach opieki zdrowotnej.

Szczepienia przeciw COVID-19 stosowane w zalecany schemacie dawek uwzględniającym podanie drugiej dawki przypominającej utrwalają i wydłużają **ochronę przed COVID-19** wywołanym krążącymi wariantami SARS-CoV-2, w tym głównie ciężką postacią COVID-19, zgonem i poważnymi następstwami choroby, co potwierdziły badania efektywności

¹ Rekomendacja stanowi uaktualnienie stanowiska Zespołu z dnia 18.07.2022.

² ECDC and EMA update recommendations on additional booster doses of mRNA COVID-19 vaccines. News 11/07/2022. <https://www.ema.europa.eu/en/news/ecdc-ema-update-recommendations-additional-booster-doses-mrna-covid-19-vaccines> (dostęp 10.08.2022).

³ COVID-19 situation updates. ECDC. <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/country-overviews> (dostęp 10.08.2022).

prowadzone m.in. w Izraelu ⁴. Skuteczność drugiej dawki przypominającej w zapobieganiu zakażeniu SARS-CoV-2 zmniejszała się wraz z upływem czasu od jej podania.

Zespół rekomenduje aby jako drugą dawkę przypominającą szczepionki przeciw COVID-19 w grupie pracowników ochrony zdrowia podać:

- szczepionkę mRNA Comirnaty (Pfizer-BioNTech) lub Spikevax (Moderna - połowa dawki).
- co najmniej 4 miesiące po podaniu pierwszej dawki przypominającej. Jeżeli takie szczepienia są realizowane w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osób, u których od podania pierwszej dawki przypominającej minęło więcej niż 6 miesięcy.
- do podania drugiej dawki przypominającej należy użyć ten sam preparat mRNA Comirnaty (Pfizer-BioNTech) lub Spikevax (Moderna- połowa dawki), którym zrealizowano pierwszą dawkę przypominającą. W sytuacji, jeżeli dany preparat jest niedostępny, można podać inny preparat mRNA.
- przy ocenie stanu układu odporności pacjenta należy uwzględnić stopień ciężkości choroby, czas jej trwania, stan kliniczny pacjenta, powikłania, choroby współistniejące oraz każdą potencjalnie immunosupresyjną terapię.
- nie ustalono przydatności testów serologicznych do oceny odpowiedzi immunologicznej na szczepienie. Nie zaleca się wykonywania badań serologicznych w celu oceny odpowiedzi na szczepienie. Dotychczas nie ma danych wyznaczających korelat odporności (ochronny poziom przeciwciał), nie ma również danych dotyczących skuteczności klinicznej takiego postępowania.

Zespół podkreśla, że programy szczepień prowadzone z wykorzystaniem dotychczas zarejestrowanych szczepionek przeciw COVID-19 (bazujących na wyjściowym szczepie SARS-CoV-2 z Wuhan) pozwoliły znacząco ograniczyć chorobowość i umieralność z powodu COVID-19⁵. Efektywność szczepionek przeciw COVID-19 w zapobieganiu zakażeniom SARS-CoV-2 wywołanych wariantem Omikron jest z upływem czasu mniejsza niż wobec zakażeń wywołanych wcześniejszymi wariantami SARS-CoV-2, natomiast zjawiska takiego nie obserwowano w odniesieniu do zapobiegania ciężkim postaciom COVID-19.

EMA prowadzi obecnie ocenę danych naukowych dotyczących dwóch nowych szczepionek mRNA przeciw COVID-19 dostosowanych do wariantu Omikron wirusa SARS-CoV-2 (firmy Pfizer/BioNTech oraz firmy Moderna)². Szczepionki te będą mogły być podawane jako dawka przypominająca, osobom zaszczepionym w wymaganym schemacie przeciw COVID-19. Stanowisko Zespołu dotyczące podawania dawki przypominającej szczepionki dostosowanej do wariantu Omikron zostanie uaktualnione po decyzji EMA.

Warszawa, 10.08.2022 r.

Przewodnicząca Zespołu ds. Szczepień: dr hab. Ewa Augustynowicz:

⁴ Bar-On Y.M. i wsp. Protection by a fourth dose of BNT162b2 against Omicron in Israel N. Engl. J. Med., 2022; 386 (18): 1712–1720. <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2201570> (dostęp: 10.08.2022).

⁵ COVID-19: Joint statement from ECDC and EMA on the administration of a fourth dose of mRNA vaccines. www.ecdc.europa.eu/en/news-events/ema-ecdc-statement-fourth-covid-vaccine-dose (dostęp: 10.08.2022).